

EL PROGRAMA

Publicació del Comitè Comarcal Federalista del Baix Empordà. - Surt els diumenges

Tercera Epoca

Sant Feliu de Guixols, 16 juliol 1933

Núm. 112

Espectacle afrentós

La vista del procés contra els encartats pels successos monàrquics del 10 d'agost de 1932 palesa un exemple fastigós de covardia, d'incivilitat que posa a prova l'estructura moral dels que hi han hagut de comparèixer com a processats i com a defensors. Val a dir que sols un home ha respost amb dignitat a la seva categoria. Aquest home és el general Sanjurjo, condemnat a les presons del Dueso.

Els demés, comensant pels generals llorejats i acabant pels *oficials-bien* de l'exèrcit, han representat un lamentable paper, de dubtosa moral, prou edificant per a treure'n les conseqüències obligades.

Tot el nostre respecte per a les víctimes caigudes, pels que es debaten vençuts en mig de l'impotència i del frenesí delirant de voler fer reviure fetes històriques que no tornaran mai més.

Mes, també, tot el nostre menyspreu contra els que, en terreny de pèrdua, reduïts a la desesperança de les coses fatals i inconqueribles, no saben prestar-se a mantenir amb braó, amb sinceritat i amb fortalesa d'ànim, la seva situació malestruga.

L'espectacle donat pels al·ludits militars en el procés de referència convida a meditar respecte la sort d'Espanya, si els seus destins caiguessin novament a mans dels pretorians de la monarquia que s'han manifestat a la vista del cèlebre fet revolucionari.

Homes — i no diem militars! — posseïts de la carnadura ètica dels que han passat per davant del tribunal que ha de sentenciar-los, que s'han empetitit innoblement, que han negat i contradit actes i posicions seus, en una paraula, que no han tingut el valor i la fortalesa de fer honor a les seves conviccions, no mereixen el tracte de consideració ni de respecte que s'acredita als bel ligerants tossuts i enters.

Grotesc espectacle, pintoresca situació de sainet de barris baixos, s'ha presentat davant l'opinió espanyola i davant l'interès estranger amb la projecció d'aquesta vista.

Episodis de tal naturalesa palesen com la buidor i l'amoralitat predominen en les fileres del monarquisme espanyol. I palesen també, que l'antic règim anorreat per sempre, no tenia raó d'ésser ni de sostenir-se, ultra les altres causes, per la concreta de disposar al seu servei subhombres de la insignificància moral que distingeix als seus actuals conspiradors i fomentadors.

L'Estat i l'Església

L'Església troba els seus privilegis ancestrals vulnerats per l'Estat republicà.

L'hegemonia que el catolicisme ha gaudit durant segles; el règim de favor que ha aprofitat de la Monarquia, ha estat desvinculat per una llei estatal que reinteгра les condicions d'igualtat i els drets comuns a totes les entitats i individus en matèria religiosa.

Habituada l'Església a la política d'imposició, a l'obediència dels súbdits, i a la coerció als heterodoxes, no és de sorprendre que actualment, en ple desposseïment de les seves facultats preferents, mobilitzi tots els seus recursos per a entrebancar el curs de la reforma republicana.

Acostumada a dictar i a imposar, es veu sotmesa ara a la categoria de

manada. De sobirana ha descendit a serva.

I això és el que no pot tolerar, el que no accepta de cap grat.

Església i Monarquia eren substancials a Espanya. Els Felips i els Borbons han estat els monarques catòlics per excel·lència, i han lligat la seva sort a la fe romana. Els perills, els dubtes i els errors de la realesa han sigut fomentats, amparats i sostinguts pels confessors i consellers eclesiàstics entronitzats en la intimitat dels palaus reials.

El nou règim ha romput el cordó umbilical que unia les relacions entre l'Estat i l'Església.

Contra d'ell, contra la nova política de segregació privilegiadora, s'alça a Espanya el front únic format per l'exèrcit catòlic.

A confundir, a obstaculitzar, a desviar, a malmetre la trajectòria reformista que ha iniciat la República,

tendeix l'orientació oberta per l'Església.

L'oposició al règim republicà es manifesta en un caient poliforme. La Lliga, el tradicionalisme, l'agrarisme, el sector conservador, totes les facetes que integren la lineació de dretes, convergeix en un punt bàsic: la defensa de l'Església, la reincorporació del catolicisme a les funcions rectores de la consciència artificial espanyola.

Catalanistes i centralistes; proteccionistes i lliurecanvistes; latifundistes o minifundistes, tots, sense excepció, deixen a darrer terme llurs peculiars preferències específiques, per a disciplinar-se al redós dels interesos amenaçats del catolicisme espanyol.

Llurs propagandes apareixen maticades dels punts de vista polèmics que són propis a llur ideologia; però, la finalitat central, l'objectiu medular, no és altre que el de recolzar el predomini caigut de l'Església, per a que, en un temps futur, retorni a disposar, com a mestressa i senyora, dels destins nacionals.

Cal no oblidar aquest aspecte. Cal maliciar-se de determinades propagandes i actituds. El seu *camouflage* pot arribar a confondre.

Sols s'ha de pensar que el poder teocràtic es juga en aquesta ocasió la darrera carta i que, per tant, hi aporta en el joc totes les forces, superficials i subterrànies, de que disposa.

Follia

Tot fa pressagiar la imminència d'una nova conflagració. Els estats, folls, abocats a un nacionalisme egoïsta, obcecats per un orgull de races, van dretureres a l'homicidi. Llot, sang i carnassa on s'hi revolca el monstre afrós, escarni de l'humanitat, cobeja amb delectança en el esperit malèvol. El cervell febrós, ja no es recorda d'ahir. El mal que corseca, fa desvariejar continuament. Tot són fantasmies, recels, enganys, odís.

Mireu, mireu-lo el monstre com campeja descaradament per aquest món. Ja es prepara. Tots els enginys de destrucció estan amatents. Pobles derruïts, vells i criatures degollades, dones violades, dones amb la gola rentada per l'ofec dels gasos. Comarques senceres infectades pel llensament de microbis verinosos des del Cel, maten a tot bitxo vivent després

d'una agonia llarga i esgarrifosa. Centelles que incendien els boscos i ciutats... Prou, llamp del Cel! Oh tu humanitat contemporània, si no vols fer un conjur per destruir el monstre de la guerra, maleïda sigas!

* * *

Quan la naturalesa, per mitjà de un fenomen sísmic, pel desbordament de rius, pel huracà, destrueix, inunda o barra pobles i sega vides, veureu l'esglai pintat als rostres dels que serven en vida. La germanor sembla voler apuntar el amor, però no; l'esglai és degut a l'instint de conservació, però no per la pietat deguda als caiguts. Talment, com una criatura que s'esglaia d'un disbarat no fet per ells. La commiseració dels llunyans, és pura hipocresia. Després del gest consuetudinari en aquests casos, es deixa la gran taca endolada per la adversitat i es continuen les festes, les disbauxes i libacions dedicades a Baco; el plaer d'una vida equivocada.

Mentrestant, els grans rotatius de informació descriuen la catàstrofe amb episodis horripilants, reals o inventats amb la mateixa fruïció que descriuriu un episodi de guerra com més extens i sucós millor a fi de conseguir els deu cèntims de la gent incauta i goijosa d'emocions. Quin fàstic!

* * *

Que després de les signatures aparatoses de no agressió, el Japó i Xina, Paraguai i Bolívia s'agredeixin, no té cas; perque perteneixen a la Societat de Nacions, una mena de taparabos per tapar les vergonyes dels estats despòtics cabriolejant al voltant del gran Molok. Però, la massa, la gran massa soferta i famolenca, la eterna marcada amb el títol de pària, què fa, que no es mou? Que per ventura no és contra ella la amenaça de veure's envoltada de tenebres? Què són aquestes grans agrupacions obres que de vegades per un tres i no res es declaren en vaga i per privar la guerra no es mouen, ni protesten, deixant que la conflagració es produïxi a fi de que els 30 milions d'homes sobrers desapareixin? Que també són maleïts?

La guerra... Haveu vist els efectes produïts per l'estrignina en un cà agònic? Es un espectacle contra la follia.

MATAMALA

Palamós.

Banc Urquijo Català

Domicili Social: BARCELONA, Pelai, 42

Delegació
de
Sant Feliu de Guixols

COMPRA - VENDA DE VALORS
CUSTODIA DE VALORS
NEGOCIACIÓ DE CUPONS
COMPTES CORRENTS AMB PESSETES
I MONEDA EXTRANJERA
I TOTA CLASSE DE OPERACIONS
BANCARIES

TRANSPORTS I AUTOS DE LLOGUER

DOMENEC OLIVER

Servei de càrrega i encàrrecs entre Palafrugell, Palamós i Barcelona

Servei entre Palamós i Caldes de Malavella i de Palamós a Sant Feliu de Guixols i viceversa

PALAMOS

BARCELONA

Passeig Doctor Robert, 2 i 4.- Tel. 46 * Princesa, 11, Tel. 19844.- Urgell, 25, Tel. 35914

La Direcció General d'Indústria

El nomenament de Director General d'Indústria, dependent del Ministeri d'Indústria i Comerç, recaigut a favor del nostre amic Josep Irla Bosch, ha estat acollert amb general complaença en les nostres comarques.

Podriem reproduir els nombrosos comentaris inserits en la premsa catalana relacionats amb tal designació; però preferim ometre els judicis exposats, sense deixar d'agrair-los cordialment.

Els nostres homes van a ocupar els càrrecs de responsabilitat als quals són cridats amb la certitud de que els hi representen un penós sacrifici. Hi van portats per una disciplina i un deure; no per un afany exhibitori o un interès egoista.

En el cas concret que fa esment a la Direcció General d'Indústria, podem afirmar que el recent titular aportarà en la seva labor un sentit de viva efectivitat pràctica, dirigit de ple a beneficiar, en tot l'alcanc de les seves

possibilitats, els interessos generals dels productors, en tant són elements que nodreixen de saba les activitats nacionals.

El que no farà el nou Director d'Indústria és aprofitar-se de la influència del seu càrrec per a favorir interessos particulars, de grans empreses, ni de monopolitzadors. Qui cregui o pretengui treure conseqüències d'indole parcial, s'equivoca sensiblement.

A la Direcció General d'Indústria, quan i mentre sigui regentada pel nostre amic Irla i Bosch, no serà pas possible que s'hi puguin intentar combinacions d'origen dubtós a favor o en contra d'interessos que juguin un paper d'abast domèstic, ni hi haurà la menor sospita de que es produeixin inclinacions de caràcter mercenari ni personalista.

En aquest càrrec el nostre amic hi reflexarà la seva probada integritat i tot el seu esforç de capacitació, no oblidant però de deixar-hi l'empremta del seu dinamisme polític, sempre orientat a les finalitats de l'avenç i el benestar del poble.

Demaneu sempre

les excel·lents gasoses

BATET

◆ Les gasoses BATET són fabricades únicament amb sucre

INFORMACIÓ COMARCAL**Palafrugell**

La Festa Major.—Els dies 20, 21, 22 i 23 del corrent celebrarà la nostra vila la seva Festa Major, que es presenta, per cert, potser excessivament lluida. Vegi's si no els elements cooperadors:

Orquestres «La Principal» de La Bisbal, «La Principal» de Palafrugell, «La Selvatana» de Cassà de la Selva i «Nois d'Olesa» (Sales). Demés d'aquestes orquestres que amenitzaran els festeigs públics, l'empresa del «Coliseu Empordanès» ha contractat l'orquestra «Planas-Gummà» i les seves «girls», i la del Centre Fraternal a l'«Orquestra Planas» i els seus discs vivents.

El dissabte a la nit actuarà al «Coliseu Empordanès» la gran companyia de sarsuela de la que en forma part el famós bariton cubà Eduard Brito, representant l'aplaudida obra «La Virgen Morena».

Ens visitaran també per a contendir amb el «Palafrugell F. C.» els equips «Donostia» de Sant Sebastià i el «Girona F. C.».

El «Centre Fraternal» i la «Penya Esport i Esbarjo» han instal·lat dos luxosos envelats en el parc d'atraccions de les Escoles Nacionals.

No sabem, a l'hora d'escriure aquestes ratlles, si es prepara cap nou aconeximent; el que sí sabem abastament, és que tot lo ressenyat ja és prou per a que els forasters puguin veure que Palafrugell ha tirat la casa per la finestra.

Envelats.—Enguany per la Festa Major hi haurà dos envelats. L'un serà patrocinat per la penya «Esport i Esbarjo» i l'altre pel «Centre Fraternal».

Per cert, que per a acordar instal·lar-lo en aquesta última societat, va haver de celebrar-se una assemblea general extraordinària molt laboriosa i moguda. S'hi varen pronunciar discursos per a tots els gustos, no mancant-hi, com és natural, una *llauna del pobre Saltamontes*, que, si res més no, va servir per a ensenyar el «llautó» una vegada més i fer quedar en ridícul als simpàtics joves d'«Esport i Esbarjo», que, per cert, no s'ho mereixien pas.

Res, que degut al *pobre Saltamontes*, tindremenguany dos envelats, quan amb un n'hi havia prou i de sobres!

(Retirat del número anterior per excés d'original.)

La Redacció local

La Bisbal**Important acte de constitució de la «Joventut de l'Ateneu Pi i Margall»**

Tal com estava anunciat, divendres de la passada setmana tingué lloc en el Saló d'Espectacles de l'Ateneu Pi i Margall, aquest important acte, el qual despertà molt interès com ho prova la gran gentada que se aplegà al local, predominant l'element jove, del que es destacava un fort nucli femení.

Foren invitats a prendre seient a l'estrada els consellers federals a l'Ajuntament i alguns altres individus destacats de la política d'Esquerra a la localitat.

Obrí l'acte amb un senzill parlament de presentació el President de la Joventut Lluís Llenas. A continuació parlà Emili Vigo, el benjamí de la

Joventut, el qual, amb termes ben precisos i a estones fins eloqüents, féu veure la necessitat de que la Joventut es llanci de ple a la política, a la vegada que organitzi tot lo demés primordial a ella: l'esbarjo, l'esport, les excursions, etc. etc. Fou ovacionat a l'acabar.

A seguit féu ús de la paraula Emili Fabrelles, el qual també amb paraula fàcil asperonà a la joventut a despendre's de la rutina heredada dels pares, els quals veuen amb pena els avenços portats pels moderns programes polítics; també li recomana que arreconi d'una vegada els prejudicis inculcats per una falsa religió, els quals no serveixen més que per a coartar la llibertat en el moment de obtenir les reivindicacions socials que ens ha reconegut el nou règim. Una franca ovació coronà el parlament d'En Fabrelles.

Després parlà Josep Roura Illa; encara que ja no pertany a la Joventut, diu, no s'ha pogut negar a prendre part en aquest acte al que ha estat invitat. Considera aquest com el més trascendental de la seva vida i del qual sent la més forta emoció. Acaba fent alguns exhortos als joves que formen la novella entitat, i els augura el més franc èxit en la seva actuació, perquè on hi ha joventut hi ha activitat i hi ha vida. És aplaudit entusiàsticament.

A continuació parlà Joan Ginesta, amb paraula sòbria i eloqüent esboça el programa de realització immediata de la Joventut. Aduex raons, algunes fins científiques adreçades a la perfecta formació d'aquesta i pugna principalment per una major cultura dels seus components a fi de que, constituïts avui en forces de reserva, puguin demà suplir amb tota eficiència els desplaçats de les lluites polítiques i ciutadanes. El llarg i ben fonamentat discurs de Joan Ginesta fou premiat amb una llarga ovació.

S'aixeca per parlar Joan Molla i és fortament aplaudit. El director de «Ciudadania» fa una mena de resum del manifestat pels altres companys. En les moltes i interessants coses que diu, es lamenta que en la Joventut hi manqui un nucli femení. Però això no és precisament culpa dels joves de que no en formin part les dones, sinó d'elles mateixes, més ben dit, de la forma deficient com han estat educades fins avui. S'estén en llargues consideracions i acaba fent el prec a la Joventut de que al contrari del que ha insinuat el company Ginesta, la Joventut actuï al carrer quan es presenti el cas, ja que l'estímul de la Joventut és necessari i sempre aportiu. En acabar fou molt aplaudit.

Tancà els discursos, amb un formós parlament ple de lògica el professor de les Escoles graduades Sr. Salip, el qual es lamentà de l'abandó en que resta la joventut al deixar l'escola, tant els nois com les noies. Considera altament necessari el funcionament d'una Joventut, on amb tota mena d'actes culturals, esportius i recreatius, s'allunyi als joves del vici i de les lectures pornogràfiques, causa principalíssima de la degeneració de la raça i de la formació d'uns sers envilitos, flagells de la societat. Fou xardorosament aplaudit.

Així acabà aquest simpàtic acte que tant interès havia despertat. Ara sols resta esperar i no ho dubtem pas, que l'entusiasme palesat per la joventut sigui una cosa positiva i que dongui els fruits que són de desitjar.

Colom missatger.—S'ha recollit, un dia d'aquesta setmana, a una casa del carrer del Marquès de Cruïlles un colom missatger, segons sembla procedent de la Societat Colombòfila de Brusel·les. Porta algunes contrassenyes, i en una de les ales aquesta recomanació en francès: «Peixam i torna'm lliurar». Se'ns diu que no obstant aquest avís tan concret i pràctic, els habitants de la casa on es va recollir l'animal, se'l retenen indegudament, ço que denunciem a l'autoritat.

Preparatiu per a la Festa Major.—Per al dijous d'aquesta setmana estava convocada reunió de socis efectius de l'Ateneu Pi i Margall per a tractar de la importància inusitada que vol donar la Joventut a la Festa Major d'enguany.

Se'ns diu que es tracta d'aixecar un envelat a les immediacions del Passeig d'Agustí Font (camp d'en Casanyes) si la general dóna el seu consentiment per a això. Sobre aquest cas, per nosaltres hi ha moltes reserves a fer, però per avui ens abstindrem de donar la nostra opinió, doncs no volem prejutar, com a bons demòcrates, la voluntat llibèrrima de l'assemblea que ha de decidir sobre l'afec.

L'extraordinari ball de diumenge a l'Ateneu.—Promet ésser un èxit esclatant aquest primer ball que ha organitzat la joventut d'aquesta entitat per a diumenge vinent. Tota la setmana que infinitat de jovencelles malden per a confeccionar-se el vestit de 4'50 pessetes «esqué» d'aquest ball. Hi ha donats fins a l'hora que possem aquestes ratlles una vintena de premis per a discutir-se les concursants. El ball serà amenitzat per l'orquestra «La Principal» de Palafrugell

La Redacció local

St. Feliu de Guíxols

Sessió de l'Ajuntament del dia 5 del corrent.—Presideix Campà amb assistència de Bonal.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Es concedeix permís a Ernest Pi, per a col·locar un rest de taules dintre del passeig, enfront del seu establiment de bar.

Passen a informe, instàncies de: «Nuevo Casino La Constancia», demanant permís per a la instal·lació d'un envelat i celebració de concert els dies de la pròxima Festa Major; Narcís Ribot i Rufi Romà, per a col·locar sengles albellons de desguaç i Josep Batet, fill, per a efectuar obres i instal·lar tres motors.

Campà dóna compta del canvi operat pel senyor Pijoan, que es negava a facilitar els terrenys de la seva pertinença que precisen per a la construcció del camí veïnal de Sant Pol i ara s'ha presentat a l'Alcaldia cedint-los gratuïtament. Es felicita d'aquesta decisió que permetrà la immediata construcció del dit camí.

S'aixeca la sessió essent dos quarts d'onze de la vetlla.

Destileries BONET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Unic fabricant de les especialitats:

Gran licor ESTOMACAL BONET i Anís refinat EL TROMPO

Premiat amb Diploma d'Honor i Medalla d'Or en l'Exposició de París en 1897. Membre de la Societat de Industrials i Inventors de París. Gran Diploma de Honor i Medalla d'Or en l'Exposició de Barcelona de 1912.

S'Agaró - Banys. — En els últims sorteigs d'abonaments que tingue lloc diumenge passat foren favorits Maria Pagès i Marc Planell.

Així és que han quedat posseïdors del «passi» per us de bany i passatge gratuït per tota l'actual temporada: Antoni Bosc, Pepita Bordas, Leonie Rihm, Antoni Ametller, Aurora Bruguera, Agustí Boix, Joan Auladell, Margarida Vicens, Maricho Vilà, Julià Ibars, Dolors Vilaret, Pere Sais, Margarida Vidal, Maria Bosc, Belga Janó, Anita Pujol, Benet Planellas, Mercè Corominola, Josep Mari, Maria Lluïsa Pérez, Martí Palahi, Maria Pagès i Marc Planell. Enhorabona.

Amb motiu d'activar-se importants obres al Camp d'esbarjos, no podran celebrar-se fins a últims del present mes els acostumats balls populars en els banys de S'Agaró.

Conferència. — A càrrec de la propagandista de la Lliga senyora Pi de la Serra i del conegut leader Joan Estelric, tingué lloc el dijous passat una conferència pública en el Teatre Novetats.

El discurs de la senyora Pi de la Serra fou una exposició de política catòlica, saturada de l'enverinament fanàtic a us dels propagandistes de l'església.

Aquesta senyora parlà en termes molt discutibles i poc atemperats. Deixem per alt el matix electoral que prengueren certs passatges, cosa perfectament comprensible en un acte de tal naturalesa. El que cal recollir és el tò virulent, la destemplança en que es produí en alguna ocasió, ferint sentiments i provocant comentaris irritants.

Som convençuts partidaris de la tolerància. Creiem sincerament que sense el respecte mutu no és possible seguir pels camins de la llibertat d'expressió; però participem també de la teoria que imposa el respecte previ en els actes i en les opinions alienes.

Malament pot invocar el dret d'atenció qui comensa atropellant-lo en els seus judicis. Cau en contradicció evident aquell que, necessitant del general respecte, l'incita amb gestos i paraules a que es surti del seu cercle normal.

Estelric donà proves, val a dir ho, d'una més palesa dòsi de temperança. Domina mellor la frase i coneix més bé els públics. Ultra això, gaudeix d'una cultura que el fa defugir dels tòpics de mal gust.

Visita al Laboratori Municipal. — Atentament invitats pel Sr. Campà, membre de la Comissió gestora, férem una visita al laboratori municipal acabat d'instal·lar en els baixos de la Casa Consistorial.

Ens rebé el senyor Albert Vidal, veterinari titular i director del laboratori, qui ens mostrà tot l'utilitatge modern acabat d'adquirir i amb el qual ens féu tota mena d'anàlisis sobre llet, per a buscar tota possible adulteració o insuficiència per falta de densitat, encara que sigui per defectuositat de les mateixes vaques.

Es pot ben dir que en endavant, tot possible engany derivat de la poca escrupulositat dels vaquers, podrà ésser descobert, fent així un servei sa-

SERVEI D'AUTOS DE LLOGUER

Robert Marañà

Sta. Llúcia, 25 - St. Feliu de Guixols - Tel. 119

nitari de inapreciable valor per a la ciutat; a aquest fi, fórem pregats de fer ressaltar la necessitat, de que, en qualsevol cas que alguna persona noti defectuositats a la llet, ho posi immediatament en coneixement del Director del laboratori, facilitant una mostra de la mateixa, a fi de sotmetre-la a anàlisi i en cas d'adulteració, castigar al lleter infractor.

Entre els propòsits de la Comissió, hi ha el d'utilitzar el laboratori, dintre del plaç més curt possible, dels elements necessaris per a fer tota mena d'anàlisis d'orina, esputs i sang, que tant facilitarien la labor dels nostres metges, evitant la pèrdua de temps que reporta tenir-nos de servir de Girona o Barcelona per aquests experiments.

Al despedir-nos dels senyors Vidal i Campà, no poguérem menys, que expressar la nostra admiració pel bon ordre i pulcritud que allí s'observa i per l'interès que mostren, al fi de portar a cap, en un futur ben pròxim, mes àmplies i profitoses actuacions.

Des d'aquestes planes, felicitem als components del Consistori i al senyor Vidal, bo i confiant veurer realitzats els propòsits que informen llur programa d'actuació, en bé de la sanitat del poble. — A.

Ópera al «Catalunya». — D'aconteixement artístic pot qualificar-se la funció d'òpera italiana que oferí al públic guixolenc una Companyia procedent de Barcelona.

Luccia de Lammermoor, la celebrada obra de Donizetti, assolí una interpretació afortunada.

La gran cantant Pilar Duarmig, ben coneguda a Guixols, llueix amb mestriosa excel·lència les seves admirables facultats en aquesta obra.

En el tercer acte, captivà el públic de manera meravellosa. La difícil *fermata*, amb acompanyament de flauta — magníficament tocada per l'eminent professor del Liceu senyor Gratacós — fou escoltada amb un silenci absolut, que es traduí en desbordant entusiasme en acabar. S'imposà el bis davant els inacabables aplaudiments.

San Agostino resolgué el seu paper amb encert estimable. El gran baix Sabat complí el seu rol i el baríton Miranda també jugà amb discreció el seu paper.

L'orquestra, dirigida pel mestre Balcells, mereix un aplaudiment, pel conjunt que oferí.

En resum, fou una vetlla d'art sarsifactoria que cal senyalar i distingir entre les poques que ens és donat aprofitar en una població com la nostra.

La Delegació de la Caixa d'Estalvis de la Generalitat a Sant Feliu. —

Per acord del Consell d'Administració de la Caixa, i a proposta del director en funcions senyor Arquer, ha estat designat per a regentar la Delegació local en la nostra ciutat Agustí Esteva-Busquets.

L'estatge social s'instal·la a la Rambla Vidal, en el local que abans ocupava la Sabateria Roch.

Sembla que, pel moment, no es mobilitzarà més personal que el recentment nomenat.

Profilaxi encertada. — De tal pot qualificar-se la disposició ordenada pel president de la Comissió Gestora local referent a la vacunació antiràbica dels gossos.

Es una mesura profilàctica que ha d'evitar greus perills, per la qual cosa ha d'ésser vista satisfactoriament; per tot el veïnat àdhuc pels mateixos propietaris de tals animals.

Ara el que cal és que es compleixi amb rigor l'ordre disposada. Tenint en compte que les operacions de vacunació són gratuïtes, no es pot al·legar, per al seu compliment, cap motiu d'impossibilitat econòmica.

Banys S'Agaró. — Dissabte i diumenge, dies 15 i 16 de Juliol de 1933, es celebraran festes a S'Agaró amb motiu de la IV Festa Major que celebra la vila, sota el patronatge de la Verge del Carme.

Dissabte, dia 15, a dos quarts d'11 de la nit: Revetlla a la Plaça dels Roserars, il·luminada amb fanalets japonesos.

Típic ball de revetlla amenitzat per l'orquestrina Guixols i el clàssic *manubri*.

A la mitja part del ball, engegament d'un magnífic *Castell de Focs* a càrrec de l'acreditat pirotècnic ben conegut en aquesta ciutat, senyor Domènec Morgadas, de Barcelona.

Hi haurà taules amb refrescs, xurros, mansanilla, gelats, vins i licors. Els autos dels banys faran servei tota la nit.

Diumenge, dia 16, a les 11 del matí, solemne ofici a l'ermita del Remei. La cobla Guixols executarà tres triades sardanes davant l'ermita.

A les 4 de la tarda: A la plaça dels Roserars, festes per infants i per grans; putxinellis, globus i focs japonesos amb sorpreses. A les cinc, sardanes per la cobla Guixols. A les sis, the dansant a l'Hostal de la Gavina. A dos quarts de set, ball públic a l'esplanada dels banys de S'Agaró.

Tots els festeigs d'aquest programa són costejats pels veïns de la vila de S'Agaró i gratis per al públic que vulgui assistir-hi.

Per excés d'original no podem publicar l'article "14 de Juliol" del nostre col·laborador V. Nicolau Margarit. Ho farem en el pròxim número.

Es ven

Botiga
de comestibles
i pesca salada

Acreditada i centrada

RAÓ: A la nostra Administració.

Palamós

— El dijous a les 9 de la nit, va tenir lloc la reunió d'entitats convocada pel Consell Cultural i Polític del C. R. Federal a fi d'anar a la constitució de la Delegació Contra la Guerra. Varen concórrer-hi quasi totes les entitats invitades i fou posada de manifest d'una manera ben palesa l'avversió per la guerra a la nostra vila. Avui no podem ésser gaire explícits en aquesta informació. Solament ens cal dir que fou nomenat el Comitè local, encara que d'una manera provisional, el qual estarà en funcions fins la constitució del Comitè Executiu en ferm, per les següents societats: Casal Catalanista Republicà, Centre Federal, Casino La Unión, La Equitativa, Centre Econòmic i Casino El Port.

— Amb motiu de la Festa Major del veï poble de Calonge, fóren molts els palamosins que aquests dies hi concorregueren, especialment la joventut d'ambdós sexes.

— Se'ns informa que ha deixat d'ésser cap de la minoria catalanista republicana a l'Ajuntament, el Sr. Puig, passant a ocupar aquest càrrec el Sr. Noguera, president actual del Casal Catalanista Republicà.

— També se'ns informa que s'ha fet donar de baixa del Casal Catalanista Republicà, el Sr. Francesc Torrent, membre significat d'aquesta entitat política.

— Dijous a la nit, va tenir lloc un animadíssim ball de verbena a la terrassa del Casino El Port, amenitzat pel «Jazz-Som-Aqui», qui executà airosos ballables que feren les delícies de la joventut. Devem remarcar la justesa amb que aquesta agrupació musical executà el seu comès.

— Per dimarts vinent, a les 9 de la nit, està convocada reunió general extraordinària per la Cooperativa La Equitativa, a fi d'anar a la reforma dels Estatuts. La reunió es celebrarà al Centre R. Federal.

REGISTRE CIVIL. — Durant el passat mes de Juny s'ha observat en el registre civil d'aquest municipi el moviment demogràfic que segueix:

Defuncions. — Miquel Casagràn Cudinach, de 43 anys d'edat; Josep Pujol Clara, de 68; Clàudia Bassols Crosa, de 35; Antoni Soler Rojas, de 50; Joan Cugat Sedó, de 59; Eugènia González Serrano, de 71. Total 6.

Naixements. — Aurora Armagos Jover, de Joaquim i Rosa; Enriqueta García Esteva, de Francesc i Antònia; Joana Sabatè Gorgoll, de Josep i Concepció; Jordi Grassot Ricart, de Joan i Lluïsa; Innominat Lloréns Quintana, de Delfí i Marcel·la; Carme Vilar Casanovas, de Juli i Aurora; Caritat Arrué Campos, de Claudi i Maria. Total 7.

Casaments. — Agustí Oliver Piera amb Hortènsia Casanovas Homs; Josep Maria Quintana Alabert amb Maria dels Àngels Ferrer Prim; Gregori Humet Vergeli amb Emília Montfullà Disprés; Joan Gatins Blanch amb Carme Molas Palol; Cándid Buxeda Riera amb Jacinta Gallart Farnos; Francesc Mas Carolà amb Armonia Ribas Deulofeu. Total 6.

PALACÍN

Ricard Palacín, el diputat constituent de Lleida, ha mort en plena joventesa.

Ha mort quan començava a florir l'esplet de la seva capacitat, en el moment que la promesa de les seves excel·lents aptituds anava granant envejables realitzacions.

Pertanyia a l'estol de la Joventut Republicana de Lleida, que ha donat tan belles mostres de superioritat en el camp de la política republicana de Catalunya. Ell, amb el malhaurat Perrenya, Humbert Torres, Mías, Valldeoriola, els Estadellas, etc., formà el nodrid conjunt de joventut que representà un exemple de convicció, d'austeritat i intel·ligència.

L'E. R. de C. està de dol. Podia esperar molt de l'infortunat Palacín i heu's-ací que la mort se l'emportà despiadament.

EL PROGRAMA es suma, conturbat també, al penar de tota la democràcia lleidatana.

De la Croada contra la Guerra

Ha tingut lloc la *Setmana contra la guerra* durant els dies 26 de Juny al 1 de Juliol en aquesta comarca gironina. D'apoteòsic es pot titllar el resultat d'aquesta ruta, malgrat els derrotistes més o menys disfressats.

Amb vius anatemes ha sigut estigmatitzada la guerra i els que amb ella trafiquen, quedant demostrat abastament quins són els promotors d'aquestes sagnies humanes que periòdicament assoten la humanitat, deixant-la esmaperduda en aquests conflictes polítics, socials i econòmics que ja són endèmics.

La paraula vibrant, persuasiva, dels oradors que hi han pres part, ha sigut com un ressó llunyà de l'ànima aflitiva dels que caigueren en guerres passades, clamant justícia per a que no es repeteixin, en bé de l'humanitat sofrenta.

Les multituds, silencioses, escoltaven compungides els relats afrosos de l'últim conflicte europeu que, amb paraula persuasiva i documentada, a vegades gràfica, de la senyora Angela Graupera, els hi entrava ànima endins, revelador d'un estat de consciència que es despertava als impulsos de la realitat. Després, deslliurats els cors del pesombre d'aquests relats, aplaudien frenèticament quan s'anatemitzava als causants de totes les guerres o bé quan, amb paraula càlida convincent, s'invocava per a que aquestes tinguin fi, clamant per a la organització i capacitació de les democràcies per a fer front a les minories autocràtiques que governen el món, promotores de tots els conflictes bèl·lics.

Bon llevat per a posar en peu de guerra, contra la guerra a tots els que tinguin un mínim de sentit humà, a

Banc de Palafrugell

Palafrugell - Sant Feliu de Guíxols - La Bisbal - Torroella de Montgrí

Sucursal de Sant Feliu de Guíxols

ES DEDICA a TOTA MENA D'OPERACIONS BANCARIES (Descompte d'efectes sobre Espanya i l'Extranger, segurs de canvi, negociació de cupons, subscripcions a Emprèstits etc.) i aplica les comissions fixades pel Consell Superior Bancari segons TARIFA DE CONDICIONS MÍNIMES. Executa per compte dels seus clients i de la manera més profitosa a llurs interessos, tota classe d'ordres de COMPRA I VENDA DE VALORS AL COMPTAT I A TERMINI mitjançant solament el corretatje oficial. Facilita així mateix, informes sobre tota classe de valors.

Obre Llibretes d'ESTALVI amb interès del 4 %

tots els que sentin bategar llurs cors per aquest sentiment universal de germanor.

Constituïnt arreu delegacions del Comitè Català contra la Guerra que constantment i per tots els mitjans vagin creant un estat de consciència anti-bèl·lic es pot fer tasca positivament profitosa.

La Gran Guerra de 1914-18 va ésser possible per no existir un estat de opinió prou conscienciós en contra. Prou hi havia hagut abans d'ella, Congressos i manifestacions pacifistes arreu d'Europa i Amèrica; les minories selectes s'havien esforçat inútilment en propagar la pau universal. Tot fou inútil davant l'organització militaritzada de les nacions que en un moment determinat, fins els mateixos governants foren impotents per a deturar l'embranchada dels exèrcits folls de matances. Hi va haver prou amb que els governs disfressessin el seu afany de guerra, fent veure a les multituds que cap d'ells la volia i que solament l'acceptaven com a defensa de llurs fronteres, per a que comencesin a emmudir moltes de les veus protestatàries a tota aventura. Des d'aquell moment havien guanyat el ple i començaren a mobilitzar, segurs de no tornar enrera. Fins els 110 diputats social-demòcrates d'Alemanya, que s'havien significat per les seves campanyes pacifistes, reunits per a del·liberar sobre aquest cas, fiats del Leine Blanc publicat pel Govern alemany, en el qual solament hi constatava que Rússia havia mobilitzat primer que ningú, acordaren per majoria que no podien votar en contra dels crèdits de guerra per a no donar la impressió que la invasió i la derrota els tenia impassibles. Havien caigut en el parany!

Es per això que tot el que es faci per a crear opinió contra la guerra no serà mai prou lloat. Com més fonament es senti l'odi a les guerres, serà possible organitzar les democràcies per a oposar-se a les ambicions imperialistes dels estats burgesos, famolencs de grandesa nacionalista.

Junt amb la propaganda platònica, precisa una organització adequa-

Conferència de Francesc Arnau Cortina

Al saló d'actes de la Generalitat, el diputat al Parlament de Catalunya senyor Francesc Arnau Cortina, secretari de la Federació de Municipis Catalans, donà una interessantíssima conferència sobre «Els petits Municipis de Catalunya davant la llei municipal».

L'acte, fou presidit pel tinent d'alcalde de l'Ajuntament d'Hospitalet senyor Frontera, que féu la presentació del conferenciant amb termes de gran elogi.

El senyor Arnau Cortina començà la seva interessant dissertació dient que el municipalisme és la pura concreció d'un alt valor col·lectiu i la síntesi d'un sentiment generós de solidaritat humana, perquè té la virtut de fondre les voluntats dels homes cap a un ideal comú, d'elevat el concepte de la col·lectivitat local i de procurar per al Municipi un cabdal d'energies vitals que facin més gran la seva personalitat.

El senyor Arnau historià la labor realitzada per la Federació de Municipis Catalans, dient que al Congrés celebrat el febrer proppassat es patentitzaren les ansies dels Ajuntaments de viure la seva vida pròpia. Afegí que el principal problema plantejat a Catalunya per a resoldre en la futura Llei municipal és el de les petites municipalitats, i afirmà que el Govern i el Parlament de Catalunya s'esforcen perquè aquella llei respongui a la voluntat del poble, a fi de que el poble consideri els Ajuntaments com si fossin la seva pròpia casa.

Va dir que Catalunya és lliure en l'ordre del règim local i que en el sí de la intimitat això vol dir que Catalunya està més dintre d'Espanya que abans. La República ha guanyat per a Espanya el cor del poble Català.

La nostra llibertat haurà de servir —va dir el senyor Arnau— per demos-

tra per a crear un estat de consciència capaç de resistir tot l'artifici montat pel bel·licisme.

RAMON SAIS

trar que Catalunya en l'ordre espiritual se sent més compenetrada amb el conjunt del poble espanyol i que la Unió de Municipis espanyols, actuant com a Confederació, acollirà la voluntat de totes les Federacions que a semblança de la Federació de Municipis Catalans s'aniran formant a totes les regions espanyoles, perquè a través dels Municipis organitzats federativament pugui sentir Espanya una idea clara de la República espanyola.

Bell exemple

El Parlament de Catalunya ha aprovat la concessió d'una pensió vitalícia a Sebastià Suñer, el martiritzat de Montjuïc supervivent.

Un emocionant discurs del conseller Pere Corominas, company seu de presó, confirmà els detalls coneguts dels suplicis, i decidí a tota la Cambra a atorgar el modest tribut de reparació a l'infortunat Suñer.

Ara cal, aprofitant aquesta avinentesa, anar decididament a la revisió del procés històric, per a que les víctimes aconseguixin la rehabilitació i els culpables la sanció que correspongui.

* * *

L'Associació de Mestres laics històrics ha tramès al Parlament de Catalunya el misatge que segueix:

«Honorable ciutadà president del Parlament de Catalunya. — Present.

Senyor: L'Agrupació de Mestres Laics Històrics de Catalunya, amb joiosa delectació, palesa el seu agraïment al Parlament de Catalunya, per haver acordat una pensió vitalícia al nostre benivolgut consoci senyor Sebastià Suñer Gavalda, pels sofriments i tortures de què fou víctima al Castell de Montjuïc. Cal que es revisi aquest procés monstruós, ja que mentre la Generalitat de Catalunya, per la seva més alta representació, dignifica amb Suñer les víctimes del terrorisme monàrquic, l'Estat espanyol segueix atenent amb els seus mitjans els saions d'aquells martiris, i el cap d'ells, el fatídic Portes, ha estat premiat amb la graduació de general de l'Exèrcit.

La paraula emocionant de Pere Corominas, obrà el miracle de fer estremir tots els sectors del Parlament de Catalunya, el qual aprovà l'acord per unanimitat en aquests precisos instants en que a les Corts Constituents de la República es planteja, d'una manera escandalosament lenta, l'ajut a les víctimes anònimes que integren el Magisteri Laic Històric d'Espanya.

La lliçó d'ètica que ha donat a la història de la Generalitat de Catalunya, ens colpeix d'admiració. Espanya té el deure de reparar les víctimes innocents de la sevicia borbònica.

Visqueu molts anys pel bé de la humanitat. — Vist i Plau: El president accidental, Durany i Bellera. — El secretari, Marino del Río.»

Taxis Villosa

Fermí Galàn (ex Creu) 17, Tel. 80
Sant Feliu de Guíxols